UUTISET

Kylien asukkailla voisi olla lähes yhtä hyvät palvelut kuin kaupungeissa, jos niin halutaan. Pakettilogistiikan ja sähköisten palveluiden kehitys mahdollistaisi sen jo nyt. **PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ ILKKA NIEMINEN, PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA RY**

JAAKKO KILPIÄINEN

Pertti Kiiskinen tekee vaimonsa kanssa noin 90 prosenttia ruokaostoksista Pankakosken Siwassa.

Vain apteekki puuttuu

Pankakosken Siwaan Lieksassa eivät asiakkaat osaa kaivata kuin apteekkipalveluita. Ne saatetaan saada, sillä myymälä on yksi kyläkauppahankkeen pilottikaupoista.

LIEKSA (MT)
”Meillä on jo nyt kaupassa veikkauspiste, postipalvelut ja Matkahuollon toimipiste”, kertoo Pankakosken Siwan myymäläpäällikkö **Raija Ignatius** palveluvalikoimasta.

Kauppa on yksi 12 kyläkaupasta, jotka ovat mukana kyläkauppahankkeen pilottikokeilussa.

Pilotin tavoite on löytää kyläkaupoille tulevaisuuden toimintamalli.

Mukana on sekä yksityisiä että julkisia palveluita.

Pankakoskelle on tulossa esimerkiksi sähköinen infonäyttö, missä kunta ja kylä voivat tiedottaa kuntalaisille tärkeistä asioista. Infonäyttöä ei ole vielä ehditty asentaa, sillä syyskuun lopussa alkanut hanke on vielä niin uusi, kertoo Ignatius.

Pilotin aikana käynnistetään myös paikallisiin oloihin sekä kylien ja kuntien tarpeisiin sopivia kokeiluja. Pankakoskella tällainen kokeilu voisi olla juuri apteekkipalvelut.

Toinen kokeilemisen arvoinen palvelu voisi Ignatiuksen mielestä olla kotiinkuljetus.

Neljä kauppaa

Ignatius aloitti työuransa 43 vuotta sitten Pankakoskella Suomen Lähikaupan palveluksessa.

”Silloin kylällä oli neljä kauppaa, posti ja kolme pankkia.”

Tällä hetkellä Suomessa toimii yhteensä 355 kyläkauppaa. Määrä on viime vuosina laskenut noin 30 myymälällä vuosittain.

Kyläkaupoilla on paljon tarjottavaa myös tulevaisuudessa, mutta se edellyttää ennakkoluulotonta yhteistyötä sekä yksityisiltä että julkisilta toimijoilta, tiivistää hankkeen projektipäällikkö **Ilkka Nieminen** Päivittäistavarakauppa ry:stä.

Pankakoskelta ei esimerkiksi löydy käteisnostoautomaattia, vaan käteisen perässä on ajettava noin seitsemän kilometrin päähän Lieksan keskustaan. Ignatiuksen mukaan Suomen Lähikauppa on harkinnut nostopalvelun lisäämistä kauppojensa palveluvalikoimaan.

Raija Ignatius on palvellut asiakkaita kaupassa 43 vuotta.

Uusien järjestelmien opettelu palveluvalikoiman laajentamiseksi ei Ignatiuksen mukaan ole ongelma.

”Meillä on ammattitaitoinen henkilökunta, jolla on halu oppia uutta.”

Posti on tärkeä

Kaupassa eivät asioi vain kyläläiset, vaan siellä käydään kauempaakin syrjäisemmiltä kyliltä. Myös Ruunaalla matkailevat ovat iso asiakasryhmä, sanoo Ignatius.

Asiakkaat nimeävät postipalvelut kaupan nykyisistä palveluista yhdeksi tärkeimmistä.

”90 prosenttia minun ja vaimoni ruokaostoksista tehdään täällä”, kertoo noin kilometrin päässä kaupasta asuva **Pertti Kiiskinen**. Hän on asioinut kaupassa jo 35 vuoden ajan.

”Kauppa on meille tärkeä ruuan ostopaikkana, mutta myös postipalveluiden takia. Olisihan se hyvä, jos tästä saisi ostaa vaikka aspiriinia.”

Enni Keronen on töissä Siwan lähellä ja käy päivittäin ostamassa ruokatunnille syötävää kaupasta.

”Hyödynnän myös postipalveluita.”

SARI PENTTINEN

Kyläkauppojen voitava uudistua

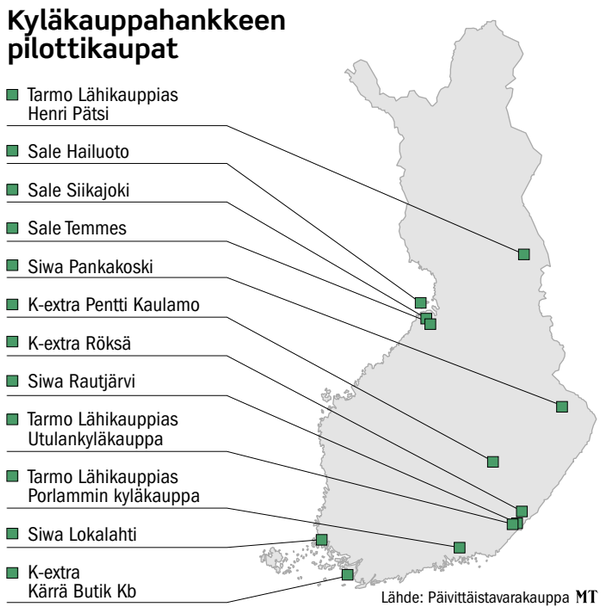

Kylät tarvitsevat kauppoja ja kyläkauppojen on vastaavasti voitava uudistaa toimintaansa ja palvelumallejaan, jotta niiden kilpailukyky säilyy, sanoo kyläkauppahankkeen projektipäällikkö **Ilkka Nieminen** Päivittäistavarakauppa ry:stä.

”Kylien asukkailla voisi olla lähes yhtä hyvät palvelut kuin kaupungeissa, jos niin halutaan. Pakettilogistiikan ja sähköisten palveluiden kehitys mahdollistaisi sen jo nyt.”

Lainsäädännön uudistustarpeita kyläkauppojen toiminnan kehittämiseksi on myös selvitettävä. Tavoitteena olisi turvata haja-asutusalueiden palvelut.

”Yksityisistä palveluista testaamme uutta Itellan kevyen palvelun asiamiespostia sekä Raha-automaattiyhdistyksen monipeliä ja Veikkauksen verkkokumppanuutta, jotka sopivat pienenkin kylän ja kaupan tarpeisiin”, tutkija **Jussi Nyrhinen** Jyväskylän yliopistosta listaa esimerkkejä yksityisten palveluiden piloteista.

Apteekkien palvelupisteiden toimintaa testataan kylissä, joissa ei ole apteekkia.

Malli tuo kyläkauppaan apteekkarin myymät reseptivapaat lääkkeet sekä reseptilääkkeiden tilauspalvelun.

Palvelupisteiden lisäksi lääkkeitä voisi toimittaa kauppaan Yliopiston Apteekin verkkokaupan kautta.

Kyläkohtaisiin pilottikokeiluihin kuuluu esimerkiksi kaupassa toimiva kirjaston lainauspalvelu Porlammin kylällä Lapinjärvellä.

Konnuslahdella sovitetaan yhteen kunnan kotihoidon ja kaupan iäkkäille asiakkaille tarjoaman ostospalvelun logistiikkaa. Nyt erilaisia palvelukuljetuksia saattaa kulkea päällekkäin.

SARI PENTTINEN

EU:n ja Venäjän kauppakiista yltyy

Venäjä painostaa naapureitaan luopumaan EU-yhteistyöstä

BRYSSEL (MT)
Euroopan unionin ja Venäjän suhteet ovat kiristyneet marraskuun lopulla pidettävän EU:n itäisen kumppanuuden huippukokouksen alla.

Huippukokouksessa EU:n on tarkoitus solmia kauppa- ja yhteistyösopimukset Ukrainan, Moldovan ja Georgian kanssa. Kauppasopimus oli määrä solmia myös Armenian kanssa, mutta maa luopui hankkeesta Venäjän painostuksen jälkeen.

Kauppakiista yltyi viime viikolla, kun Venäjä ilmoitti asettavansa tuontikiellon liettualaisille maitotuotteille. Kieltoa perusteltiin liettualaistuotteiden heikolla hygienialla.

Venäjän tulli on myös viivästyttänyt liettualaisrekkojen kulkua maiden välisellä rajalla.

Vaihtoehtona Euraasian unioni

Yleisesti tuontikieltoa on pidetty painostuksena Liettuaa kohtaan, joka toimii EU:n puheenjohtajamaana ja jonka kärkihanke itäisen kumppanuuden edistäminen on ollut.

Aiemmin syyskuussa Venäjä kielsi moldovalaisten viinien tuonnin ja asetti rajoituksia ukrainalaisille suklaakonvehdeille. Maa on myös vihjannut EU-yhteistyön johtavan vaikeuksiin kaasutoimituksissa.

Venäjä ei halua naapurimaidensa solmivan kauppasopimuksia EU:n kanssa. Vaihtoehdoksi se tarjoaa Euraasian tulliunionia, johon tällä hetkellä kuuluvat Venäjän lisäksi Valko-Venäjä ja Kazakstan.

EU:n lähialuekomissaari **Štefan Füle** on tuominnut painostuksen, mutta korostaa, ettei kyse ole geopoliittisesta kilpailusta.

”Myös Venäjän talous hyötyy, jos sen naapurimaat yhdentyvät osaksi laajempaa eurooppalaista talousaluetta.”

Autokiista WTO:n ratkaistavaksi

EU on arvostellut Venäjää myös WTO-sopimuksen rikkomuksista. Torstaina EU ilmoitti haastavansa Venäjän kauppajärjestön riitojenratkaisumenettelyyn.

Syynä on Venäjän tuontiautoilta perimä kierrätysmaksu, jota EU pitää maailman kauppajärjestön sääntöjen vastaisena.

EU-komission mukaan pelkästään tuontiautoilta perittävä maksu on pudottanut EU:n autovientiä Venäjälle seitsemän prosenttia.

Komissio on myös käynnistämässä monopoliaseman väärinkäyttöä koskevaa tutkintaa valtio-omisteista kaasuyhtiötä Gazpromia vastaan.

EU syyttää yhtiötä kilpailun estämisestä Itä-Euroopan EU-maissa.

Perunakielto haittaa viljelijöitä

Heinäkuussa Venäjä kielsi perunoiden tuonnin EU:sta. Syynä oli hollantilaisista perunoista löytynyt kasvitauti. Suomessa Venäjän-viennin tyrehtyminen on luonut perunoiden ylitarjontaa.

Viime viikolla Venäjä uhkasi hollantilaisten tulppaanien ja maitotuotteiden tuontikielloilla.

Syyksi on epäilty Hollannin ja Venäjän välistä kiistaa diplomaatin pidätyksestä sekä sitä, että Hollanti on puolustanut venäläiselle öljynporauslautalle tunkeutuneita Greenpeace-aktivisteja.

NIKLAS HOLMBERG

Kalmari kauhistui Helsingin päästöjä

Kansanedustaja **Anne Kalmari** (kesk) pitää pääkaupunkiseudun ravinnepäästöjä hälyttävän suurina. Niillä lannoittaisi koko Uudenmaan pellot.

Kalmarin huoli perustuu hänen itsensä ottamiin maanäytteisiin.

Helsingin Sanomien mielipidepalstalla sunnuntaina ilmestyneessä kirjoituksessaan Kalmari kehottaa kehittämään jätevesilietteen säädöksiä samaan tapaan kuin maataloudessa on tehty.

Kalmari sanoo olevansa täysin toista mieltä kuin ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr), joka jokin aika sitten väitti, ettei kaupunkien jätevesien puhdistuksessa ole juuri tehostamista.

Kalmari kysyy, miksi rehevöityminen on pahinta Helsingin ja Turun kaupunkien edustoilla eikä suinkaan Perämerellä, jossa maatalous on intensiivisintä? Syy voi olla jätevesilietteen käytössä ja käyttömäärissä.

Yhdyskuntavesien suoria päästöjä mereen on vähennetty hienosti. Ylijuoksutuksiakin tosin tehdään.

Kalmarin mukaan Helsingin-kin jätevesien fosforista saadaan talteen yli 95 prosenttia.

Ravinteet eivät kuitenkaan katoa mihinkään, vaikka ne saadaan talteen jätevesilaitoksissa. Jäteliete kompostoidaan, sekoitetaan turpeeseen ja käytetään pääosin kaupunkien viherrakentamiseen.

Kalmari muistuttaa, että peltoviljelyssä fosforia ei saa levittää ravinteikkaille maille.

Eloperäisen lannoitteen pintalevitys on kielletty pellolle, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää kymmenen prosenttia.

Kalmari kertoi sunnuntaina jo saaneensa ensimmäiset kommentit kirjoituksestaan.

”Sapekkaimmat palautteet tulevat varmaankin niiltä, jotka näkevät syyt päästöihin muissa kuin itsessään.”

JOUKO RÖNKKÖ

Kemijärvi sai kaivatut ratarahat

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on osoittanut Lapin elykeskukselle 3,17 miljoonaa euroa työllisyysperusteista investointirahaa.

Rahalla kunnostetaan ja sähköistetään Kemijärven aseman ja entisen Stora Enson tehdasalueen välinen junarata. Entisen sellutehtaan tontille rakennetaan uusi puuterminaali.

Työministeri **Lauri Ihalainen** (sd.) pitää tärkeänä, että Kemijärvelle luodaan mahdollisimman hyvät olosuhteet harjoittaa uutta yritystoimintaa ja näin luoda uusia työpaikkoja.

Tehdasalueelle on sijoittumassa muun muassa Keitele Group ja paikallinen sahayrittäjä, jotka investoivat nykyaikaiseen sahaan ja liimapalkkitehtaaseen.

Ratavälin sähköistämisen kokonaiskustannukset ovat noin 6 miljoonaa euroa. Liikennevirasto rahoittaa hanketta itse 2,5 miljoonalla eurolla. Lisäksi Maakunnan liiton on tarkoitus osoittaa hankkeeseen rahoitusta 330 000 euroa.

SUVI NIEMI

MAATALOUSPOLITIIKASTA LYHYESTI

Anttila: 141:n jatko Kataisen vastuulla

Kansanedustaja **Sirkka-Liisa Anttila** (kesk.) vaatii hallitusta pitämään kiinni Suomen EU-liittymissopimuksen artiklasta 141. Suomi ei Anttilan mielestä voi jättäytyä kertakäyttöisen uuden Suomi-pykälän varaan.

Anttila kysyy, mitä pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) on tehnyt asian eteen. Anttilan mukaan kuusi vuotta sitten ensin pääministeri **Matti Vanhanen** (kesk.) sopi pääperiaatteet EU-komission puheenjohtajan kanssa. Sen jälkeen Anttila maa- ja metsätalousministerinä neuvotteli Etelä-Suomen maataloustuen jatkon yksityiskohdat.

Haglund: Jaan tuottajien huolen

RKP:n puheenjohtaja, puolustusministeri **Carl Haglund** vakuutti jakavansa tuottajien huolet, kun hän tapasi Uudenmaan ruotsinkielisiä tuottajia. Suomen esitykseen Etelä-Suomen maataloustuen jatkoksi tuli pieni muutos, kun Haglund oli ensimmäisen esityksen jälkeen pyytänyt lisäkeskustelua.

PÄIVÄN KYSYMYS

Erätaloussuunnittelija Pirkko-Liisa Luhta nosti raakkuja Iijokeen laskevasta Livojoesta viime vuonna.

Mitä kuuluu raakulle?

Jokihelmisimpukka eli raakku on erittäin uhanalainen ja rauhoitettu. Lajia uhkaavat metsä- ja suo-ojitus, veden laadun ja määrän muutokset sekä jokirakentaminen. Valtaosa esiintymistä on Pohjois-Suomen joissa.

Raakun tilaa tiiviisti seurannut Metsähallituksen erätaloussuunnittelija Pirkko-Liisa Luhta, mitä raakulle nyt kuuluu?

Kiitos, aika hyvää, jos nyt voi sanoa että raakulle jotakin kuuluu. Mitään uusia uhkia ei ole ilmennyt eikä tuhoutuneita alueita ole löytynyt.

Miten suuri vahinko olisi, jos raakku katoaisi pohjoisen jokiluonnosta kokonaan?

Suuri. Rahallisestikin sen voi mitata.

Yhden raakun hinnaksi on määritelty 589 euroa. Siitä voidaan laskea, että pelkästään Iijoen raakkujen arvo on 120 miljoonaa euroa.

Jos joku tuhoaisi raakkukannan, hänelle pitäisi määrätä siis 120 miljoonan euron korvausvaatimus.

Raakku voi elää 200 vuotta, mutta sen elinympäristö voi tuhoutua nopeastikin. Sen vuoksi raakun suojelulla alkaa olla kiire.

JOUKO RÖNKKÖ

> Jos joku tuhoaisi Iijoen raakkukannan, hänelle pitäisi määrätä 120 miljoonan euron korvausvaatimus.«
>
> PIRKKO-LIISA LUHTA